

Meditsiinidoktor Koit Reimand

9. juunil 2010 kaitses Koit Reimand TÜ arstiteaduskonna nõukogu ees meditsiinidoktori väitekirja „Autoimmunity in reproductive failure: A study on associated autoantibodies and autoantigens“ („Autoimmuunsus reproduktiivhäirete korral: assotsieeruvate autoantikehade ja autoantigeenide uuring“). Töö juhendaja oli prof Raivo Uibo TÜ üld- ja molekulaarpatoloogia instituudist ning oponendiks prof Olli Vainio Oulu ülikoolist.

Infertiilsust kogeb lühema või pikema perioodi vältel ligikaudu 10–15% paaridest ning selle põhjuste skaala on väga lai ja mitmekesine. Teiste põhjuste seas on ka autoimmuunsus, mis on seotud nii mehe- kui ka naisepoolsete viljatuse teatud tüüpidega.

Töö eesmärgiks oli uurida 1) erinevate kliiniliste põhjuste tõttu tekkinud viljatusega naiste rühmades üldiste autoantikehade kui autoimmuunsete kõrvalekallete olemasolu indikaatorite esinemist; 2) munasarjade alatalitusega seotud autoimmuunsuse sihtmärke enneaegse ovariaalse puudulikkuse (POF) ja 1. tüüpi autoimmuunse polüglandulaarse sündroomi (APS-1) korral ning 3) leida autoimmuunse patogeneesiga *testis*'te alatalituse tekkega seotud autoan-

tigeene, kasutades vahendina APS-1-ga meespatsientide seerumeid.

Uurimuse tulemusena selgus, et üldisi mitte-elundispetsiifilisi autoantikehi (tüübid ANA ja SMA) esineb infertiilsetel naistel oluliselt sagedamini kui naiste populatsioonis tervikuna. See erinevus võib olla tingitud erinevatest põhjustest, kuid on siiski oluliseks kaudeks tõendiks, et naiste viljatuse on teatud juhtudel seotud autoimmuunsusega. Teiseks varasematest uuringutest erinevaks tulemuseks oli, et POFiga patsientidel esineb 3-beeta-HSD autoantikehi märksa harvemini, mistõttu on 3-beeta-HSD autoantikehad iseseisva haigusmarkerina selle haiguse korral vähem väärtuslikud. Kolmandaks töö tulemuseks oli valk TSGA10 kui autoantigeeni identifitseerimine. TSGA10 ekspresseerub rohkelt *testis*'tes ning vähemal määral ka teistes kudedes. TSGA10 autoantikehad olid seerumites sedastatavad vähestel (7%) APS-1-ga mees- ja naispatsientidel ning seoseid nende autoantikehade olemasolu ja gonaadide puudulikkuse kliiniliste tunnuste vahel APS-1-ga patsientidel ei ilmnunud.

Tuuli Ruus
tuuli.ruus@ut.ee